

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra De Vonner og Vanner

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 496. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167175938080/facsimile.pdf> (tilgået 08. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

figer: Tænter De, at De har Deres Pjntanter for sig, som De, for et Maaned Med, kan begjæ igjennem saa meget, som De vil?"

Herudi kunde altsaa min Brøds ikke ligge; den maatte søges paa et andet Sted; og nu faldt jeg da paa Krølen ved Sommerens Revolte i første Akts anden Scene, hvor hun siger: „den blaa Skole har en Portion Kyffe, som ikke enhver anden har, thi hvoraf kan det vel komme sig, at den blaa Skole altid temmelig let faar Afgang i en brau Mandes Hus, uden at den just behøver Slaaktstak og Familie-Forbindelser for at hjælpe sig derind?" Her er vel ikke den røde Skole nævnet som en Modvæiting imod den blaa; men — jeg nægter det ikke — jeg har tænkt mig den fastedes ved at skrive denne Replik, som grunder sig paa en uimodsigelig Sandhed, der vel kan være uregelmæssig for den Stand, der hører til denne Stand, men paa ingen Maade fornærme ham. Sagen er fornemmelig her at undersøge, om Sætningen indeholder Sandhed; og her opfæder jeg enhver Mand af Middelstanden — Kvindens Datter kjæder jeg kun af Raaret, og ønsker ikke at kjæde dem nærmere —, men ikke dem, der have vovet eller tilsvarende Begjæren, at sige, enten de hellere vil se den blaa eller den røde Skole i deres Huse? Svaret vil ufejlsbartigen udfalde til Fordel for den sorte. Meningen heraf er ikke, at Forfærelses-Kanden skulde bo i højere Grad hos den ene end hos den anden; langt fra! men en Spofficer kan snarere se sig i Stand til, paa en enstændig Maade at forserge en Kone og Børn ved Landofficeren. Antallet paa de første er langt mindre end paa disse sidste, og sølgelig Proportionen af de flet tusende og uedrige Personer i begge Stater — hvoraf der gives nogle i enhver Stand — skenhare til Fordel for Sp-Statens Retheden til at blive Officer er større i hin end i denne Stand. Hos Sp-Officererne kræves uimodsigelige og bruvte Kundskaber, naar man derimod kun Hjelten har spurgt derom hos den subalterne Land-Officer; og at Kundskaber forfure Søderne, er uagteligt:

... didicisse fideliter artes

Emollit moros, nec sinit esse feros*).

Jungen kan blive Sp-Officer, med mindre han see Barnd. Den har været opdraget til Standen; for at blive Land-Officer derimod. Spørges hvarben: hvad har du været? men: hvorledes ser du ud? Hun har flere Gage, flere Retformligheder og altsaa bedre Lejlighed til at

*) Det forstaar sig selv, at den mørkerøde Skole er en ganske udbestemt Undtagelse herfra, og i hele Sammentigningen. Om den gjælder alt, hvad der er sagt om den blaa.

Didicisse fideliter o. s. v. det grundig at have tilegnet sig Kunstenes blødgør Søderne og forbyder os at være vilde. — Den mørkerøde Skole bærer af Artillet.